

REPRODUKTIVNO ZDRAVLJE KOD MUŠKARACA S UPALNIM REUMATSKIM BOLESTIMA

Lea Šalamon

Zavod za kliničku imunologiju, alergologiju i reumatologiju, Klinika za unutarnje bolesti Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Klinička bolnica Dubrava, Zagreb, Hrvatska

Reproduktivno zdravlje i planiranje obitelji mogu predstavljati izazov u bolesnika s upalnim reumatskim bolestima. U usporedbi s istraživanjima u žena, dostupni podatci u muškaraca su oskudni. Priroda upalne reumatske bolesti i liječenje u muškaraca mogu utjecati na seksualnu funkciju i intimne odnose, plodnost i funkciju spolnih žlijezdi, kontracepciju i planiranje obitelji te ishode trudnoća. Eretilna disfunkcija se može povezati s endotelnom disfunkcijom, povišenim proupalnim citokinima poput TNF-alfa, ali i pojedinim lijekovima i komorbiditetima. Učestalost i težina poremećaja plodnosti ovise o osnovnoj bolesti kao i o liječenju. U sistemskom eritemskom lupusu jasan utjecaj na funkciju gonada imaju protutijela na spermije i terapija ciklofosamidom. Disfunkcija gonada u bolesnika s reumatoidnim artritismom može biti posljedica aktivnosti bolesti odnosno imunološki posredovana. Sulfasalazin, a moguće i metotreksat mogu uzrokovati prolazno infertilitet, dok alkilirajući lijekovi poput ciklofosfamida mogu izazvati trajne promjene. Muškarci koji su oboljeli od upalnog artritisa prije ili tijekom vrhunca reproduktivne dobi mogu češće imati poremećaje plodnosti i manji broj djece u usporedbi s muškarcima koji obole kasnije. Pri planiranju obitelji, prekoncepcijski izbor liječenja je usmjeren očuvanju plodnosti i isključenju teratogenosti te se od bioloških lijekova inhibitori TNF-alfa mogu preporučiti kao i rituksimab, dok su za druge biološke lijekove kao i inhibitore Janus kinaza ograničene preporuke manjkom istraživanja. Prema raspoloživim podacima, liječenje osnovne bolesti u muškaraca s upalnim reumatskim bolestima ne uzrokuje kongenitalne malformacije u potomaka, uz iznimku prekoncepcijske primjene ciklofosfamida. Krioprezervaciju sjemena treba razmotriti kao jednu od učinkovitih opcija očuvanja plodnosti u muškaraca u kojih se planira citotoksična terapija. Muškarci s upalnim reumatskim bolestima imaju specifične potrebe i preporučljiva je usmjerena zdravstvena strategija.

Ključne riječi: upalne reumatske bolesti, muškarci, plodnost, trudnoća, DMARD

Izjava o sukobu interesa: nema sukoba interesa